

Andas lätt och räkna rätt skolan!

Hur påverkas elevernas prestationer och hälsa av skolans inomhusluft?

Marie-Louise Luther, ombudsman
marie-louise.luther@astmaoallergiforbundet.se
Astma- och Allergiförbundet

- Vilka problem finns i skolans inomhusmiljö?
- Hur påverkas skolprestationer och hälsa av dålig inomhusmiljö?
- Vad kan vi göra för att förbättra arbetsmiljön?

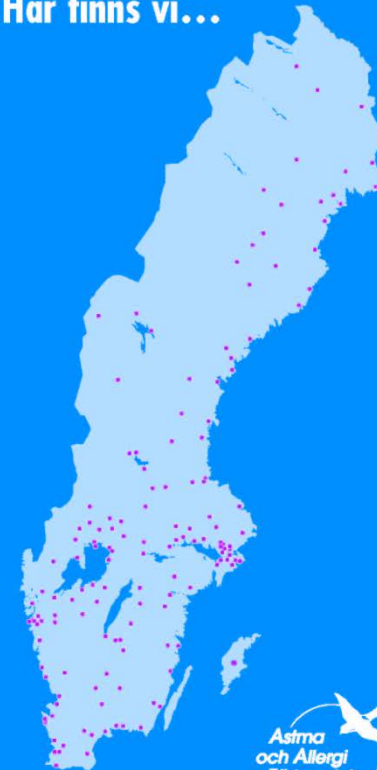

Astma- och Allergiförbundet

- Intresseorganisation för personer med astma, allergi och annan överkänslighet
- Ca 20.000 medlemmar
- 120 föreningar - från Trelleborg till Kiruna

Här finns vi...

Hur vanligt är allergi och annan överkänslighet ?

- >1,5 miljoner svenskar har pågående allergisjukdom
- En av fyra unga har allergi (1/2 miljon)
- 22 % av barnen har allergisjukdom
- 9 % av barnen har astma (har ökat!)
- 7 av 10 kommuner har rapporterat besvär p g a inomhusluften i grundskolebyggnader
- Ca 8% av 12-åringarna rapporterar besvär av inomhusmiljön i skolan

(Miljöhälsorapport 2013)

Vilka problem finns i skolans inomhusmiljö?

Rapport SoS 2013, Allergi i förskola och skola:

- Bara 40% av skolorna godkänd OVK
- 40% av skolorna hade fuktskador som riskerar påverka inomhusmiljön
- Andel barn med astma ökat med 50% på åtta år
- Saknas kunskap om allergi och regler om inomhusmiljö följs inte

Rapport FoHM Inomhusmiljön i skolan 2014-15:

- Cirka 20% av undersökta skolor har bristfällig städning
- Cirka 15% av skolorna bedömdes ha dålig luftkvalitet (400 skolor)

Vilka problem finns i skolans inomhusmiljö?

Granskning i media 2013 visade:

- varannan kommun slarvade med OVK för skolor
- drygt 40% av anmälningar enligt arbetsmiljölagen 2010-13 gällde fukt, mögel eller dålig ventilation
- undermålig städning

LR – arbetsmiljöenkät 2013:

- bara 8% av lärarna ansåg att luftkvaliteten i skolan var god

Faktorer som påverkar inomhusluften

- Fukt och mögelproblem – bristande underhåll
- Bristfällig skötsel av ventilationssystem
- Ventilationssystemet har otillräcklig kapacitet - för många personer i klassrummet
- Ändrad verksamhet i skollokalerna, t ex gruppstorlekar och ny pedagogik
- Energihushållning – t ex avstängd ventilation
- Undermålig städning
- Kemiska ämnen från inredning och material

Hur påverkas elevernas skolprestationer?

Forskning visar:

- Ökning av luftflödet kan öka skolprestationen upp till 29%
- Bristfällig ventilation påverkar läsförståelse och förmåga lösa matematiska problem
- Hälsoeffekter av dålig inomhusluft större för barn än vuxna
- Dålig luftkvalitet påverkar särskilt barn som arbetar långsamt

Kan vara en del i att elever har svårt att nå målen och att resultat i PISA-studien sjunker!

Hur påverkas elevernas hälsa?

- Andel barn med astma ökar
- Fukt- och mögelskador ökar risken för luftvägsproblem och astma med 30-50%
- Dålig luft kan ge huvudvärk, trötthet och förvärra astma
- Damm kan ge irritation och inflammation i ögon och hud (slemhinnor) och luftvägar - innehåller allergen och irriterande ämnen/kemikalier
- Damm kan öka risken för allergi (allergen kan lättare tränga in)

Varför har det blivit så här?

- Kommunernas bristande resurser och prioriteringar för underhåll
- Bristande resurser för tillsyn och efterlevnad av lagar, t ex OVK och byggskador (ej avgiftsfinansierad tillsyn)
- Energihushållning har ibland gjorts utan hänsyn till inomhusmiljön och hälsan

Vad kan vi göra för att förbättra inomhusmiljön i skolan?

- Använd allergironden för att upptäcka och åtgärda allergirisker
- Öka kunskapen genom utbildning och information – www.allergiiskolan.se
- Prioritera upprustning av skolbyggnader (statligt investeringsstöd - skolmiljarden)

Foto: Colourbox

Vad är allergironden?

- Hjälpmiddel för upptäcka och åtgärda allergirisker – en del i arbetsmiljöarbetet
- Kostnadsfri digital checklista på www.allergironden.se
- Registrerar sig, svarar på frågor och får fram handlingsplan (eget resultat)

Råd till fastighetsägare för god inomhusmiljö

- Utred och åtgärda innemiljöproblem systematiskt och snabbt, ta in brukarsynpunkter
- Sätt upp skyltar: antal som kan vistas i lokalerna
- Underhåll lokalerna regelbundet, åtgärda fukt-skador och ventilationsbrister (med statligt stöd). Renovera gärna på lov.
- Välj lättstädad, lågemitterande inredning/material
- Låt ventilationssystemet vara på under kvällar/nätter/helger (med reducerat flöde)

Aktuellt – kemiska ämnen i byggprodukter

Regeringsuppdrag till Kemikalieinspektionen:

- Undersöka behov av nationella begränsningar av farliga ämnen i byggmaterial
- Minska barns exponering
- Samråd med Boverket och Folkhälsomyndigheten m fl (referensgrupp)
- Konsultrapport (andra länders regler, ftalater, kemiska emissioner mm)
- Redovisades 1 dec 2015 (Rapport 8/15, KEMI)

Tack! Har du frågor om skolmiljön?

Kontakta:

Marie-Louise Luther
ombudsman inomhusmiljö
Astma- och Allergiförbundet

E-post: marie-louise.luther@
astmaoallergiforbundet.se

Tel. 08-506 28 211

Tips – innemiljöinformation om
bostaden till nyanlända:
www.Vamed.se - ALPIN